

Głos Chełmżyński

Pismo wydawane w Bibliotece poświęcone sprawom miejskim i kulturalno-oświatowym

1 (273) 2024 Numer bezpłatny

www.chelmza.pl

ISSN 1505-6686

32. FINAŁ WOŚP Z REKORDEM

Padł kolejny rekord Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w naszym mieście. Mieszkańcy Chełmży pokazali, że mają wielkie serca. Orkiestra grała przez cały dzień i zebrała ok. 100 tys. zł! Działo się od rana. Na chełmżyńskim rynku zorganizowano bieg „Policz się z cukrzycą”, byli również strażacy i policjanci, którzy jak co roku wspierali WOŚP. Sztab przygotował poczęstunek dla uczestników wydarzenia. Odbył się również

„Wośpowy spacer historyczny”, a o bezpieczeństwie na drodze dbali przedstawiciele Szkoły Jazdy „Prema”. Po południu kontynuowano wielkie granie w Chełmżyńskim Ośrodku Kultury, gdzie oprócz atrakcyjnego programu artystycznego, odbywały się również licytacje. Do WOŚP dołączyła jak zawsze „Cuma”. Więcej informacji oraz dokładną kwotę podamy w następnym numerze.

(ms)

APEL POLEGŁYCH

Radosna rocznica

12 stycznia minęła 104. rocznica przyłączenia Chełmży do wolnej Polski. 21 stycznia 1920 r. był dla mieszkańców naszego miasta bardzo radosnym dniem. Chełmża już dzień wcześniej udekorowana została w patriotyczne symbole, a mieszkańcy wyszli witać nadjeżdżającego ks. kapelana Józefa Wrycę i majora Włodzimierza Swońskiego, jadących na czele wojska polskiego. Jeszcze tego dnia odbyło się uroczyste przekazanie symbolicznych kluczy do bram miasta Bronisławowi Kurzętkowskiemu, który został pierwszym polskim wódcą miasta. Na rynku przemawiali także wybitni mieszkańcy, (np. Walenty Bilski), którzy w latach zaborów walczyli o niepodległość. Kilka dni później do Chełmży przybył gen. Józef Haller, który został uroczystie powitany na dworcu przez ówczesnego proboszcza Tomasza Fryntkowskiego. Te radosne wydarzenia poprzedził tak zwany rok w niewoli Rossbacha. Jego skutkiem był zryw chełmżan chcących walczyć z zaborcą o niepodległość, zwa-

ny przez historyków powstaniem chełmżyńskim. Ku czci ofiar powstania postawiono 28 stycznia 1939 r. pomnik, który nie przetrwał do dzisiaj.

Jak mawiali ówczesni mieszkańcy - dzień 21 stycznia 1920 r. był najradośniejszym dniem w dziejach miasta.

Pamiętaliśmy o powstańcu styczniowym

Z okazji 161. rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego pamiętaliśmy o Stanisławie Walterze, powstańcu styczniowym z Chełmży. Wiązankę kwiatów złożyliśmy również na grobie innego powstańca styczniowego Piotra Wróblewskiego. Dzięki współpracy z Oddziałem Związku Szlachty Polskiej w Toruniu z wielką radością przyjęliśmy zaproszenie prezesa Karola Sienkiewicza i oddaliśmy należny hołd powstańcom. Bibliotekę w Chełmży reprezentował dyrektor Artur Stankiewicz oraz Marcin Seroczyński kierownik Działu Zbiorów Specjalnych, autor biogramu o Stanisławie Walterze.

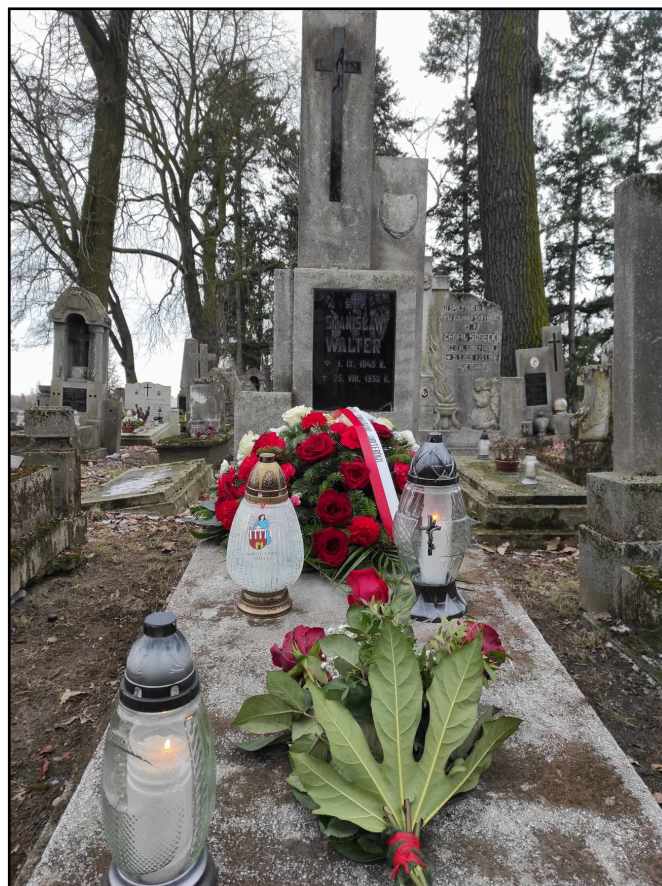
Stanisław Walter urodził się w 1845 r. we Wroniawach pod Wolsztynem. Jako siedemnastoletni młodzieniec, na wieść o wybuchu powstania, 22 stycznia 1963 r. przedarł się przez kordon graniczny. W walkach z Moskalami pod Ostrowem i Kaliszem z trudem uszedł z życiem. Jego oddział, składający się z dwunastu powstańców, został rozbity, a sam Stanisław Walter cudem się uratował. Jego towarzysze polegli i zostali pochowani z zbiorowej mogiły w Nowej Wsi pod Kaliszem.

Po Powstaniu Styczniowym udzielał się patriotycznie, niezmiennie agitując przeciwko zaborcy. Za swoją postawę często był prześladowany, również przez władze pruskie, i kilkakrotnie karany.

Do Chełmży przeprowadził się w 1914 r. Został członkiem wielu organizacji wojskowych zrzeszających weteranów, a także kilku stowarzyszeń. Prasa międzywojenna pisała tak: „Rzadko komu dane było zdobyć taką powagę w Chełmży i okolicy, jaką cieszył się porucznik Stanisław Walter. Zawdzięczał to swej pracy, jak i szczególnym

przymiotom osobistym”.

Porucznik Walter zmarł 25 sierpnia 1938 r. w wieku 93 lat. Spoczął na cmentarzu garnizonowym w Toruniu. Jego pogrzeb był wielką manifestacją patriotyczną.

WIADOMOŚCI Z RATUSZA

Informujemy, iż z dniem 1 stycznia 2024 roku nastąpi zmiana banku prowadzącego obsługę budżetu Gminy Miasta Chełmża. Zgodnie z zarządzeniem Nr 158/FK/23 Burmistrza Miasta Chełmży z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie wyboru banku prowadzącego kompleksową obsługę bankową budżetu Gminy Miasta Chełmża i jej jednostek organizacyjnych, bankiem obsługującym jest:

Bank Spółdzielczy w Brodnicy
Oddział w Chełmży

Numer konta dochodów: 10 9484 1017 2600 0232 3626 0003.

Indywidualne numery kont bankowych do zapłaty opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi będą przekazywane listownie.

Obchody 42. rocznicy wprowadzenia stanu wojennego

W nocy z 12 na 13 grudnia 1981 roku w Polsce został ogłoszony stan wojenny, który na celu miał przeciwdziałanie opozycji politycznej, w szczególności ruchu „Solidarność”. Tysiące działaczy opozycji zostało uwięzionych bez postawienia zarzutów, a faktyczną władzę w Polsce przejęło wojsko. Swobody obywatelskie Polaków zostało drastycznie ograniczone.

13 grudnia 2023 Burmistrz Chełmży Jerzy Czerwiński złożył kwiaty pod tablicą upamiętniającą postać Antoniego Łapczyńskiego, współzałożyciela NSZZ RI „Solidarność”, który za swoją działalność na rzecz wolnej Polski był prześladowany przez władze komunistyczne.

Wadliwe działanie oświetlenia ulicznego w Chełmży

Informujemy, iż uwagi dotyczące wadliwego działania oświetlenia ulic, placów i chodników można zgłaszać w Urzędzie Miasta Chełmży pod numerem tel. 56 639-23-48 w godzinach pracy Urzędu.

Zgodnie z umową zawartą z firmą Energa Oświetlenie

sp. z o.o. z Sopotu na świadczenie usługi w zakresie konserwacji oświetlenia drogowego, zgłoszone awarie będą usuwane w terminie 5 dni roboczych od dnia zgłoszenia tego faktu przez pracowników Urzędu do ww. firmy.

Remont ulicy Dworcowej – etap II

6 grudnia 2023 r. podpisana została umowa na wykonanie remontu części ulicy Dworcowej na odcinku od skrzyżowania z ul. Sikorskiego do skrzyżowania z ulicą Polną. Nawierzchnia z kostki kamiennej zastąpiona zostanie bitumiczną, na całej długości od skrzyżowania z ulicą Sikorskiego do skrzyżowania z ulicą P. Skargi. Jezdnia na odcinku od ul. P. Skargi do ul. Polnej po uprzednim profilowaniu otrzyma nową nawierzchnię z masy mineralno-bitumicznej. Remont obejmie również część chodników wzdłuż ulicy Dworcowej.

Zadanie realizowane będzie przy współudziale środków przyznanych w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Dofinansowanie wyniesie 1 205 385,00 zł.

Wykonanie zadania powierzono w drodze udzielenia zamówienia publicznego firmie TRANSBRUK BARCZYŃSCY SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ z siedzibą w Pigży. Wartość robót wyceniona została na kwotę 1 978 975,12 PLN.

Z uwagi na zamknięcie ulicy Mickiewicza i poprowadzenie objazdu powyższym odcinkiem ulicy Dworcowej, prace remontowe rozpoczną się dopiero po zakończeniu inwestycji na ulicy Mickiewicza. Zgodnie z przyjętym harmonogramem rzeczowo-finansowym remont ulicy Dworcowej na wskazanym odcinku zostanie zrealizowany do 6 sierpnia 2024 r.

Konsultacje społeczne projektu dokumentu Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia

Zapraszamy mieszkańców i organizacje działające na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia (MOFT) do udziału w konsultacjach społecznych dotyczących projektu Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia (dalej: Strategia ZIT) wraz z projektem oceny oddziaływania na środowisko. Strategia ZIT to dokument, który określa wspólne cele samorządów Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia i wspiera realizację inwestycji przewidzianych do dofinansowania ze środków finansowych Unii Europejskiej. Przedmiotem prognozy oddziaływania na środowisko jest identyfikacja uwarunkowań środowiskowych wdrażania Strategii ZIT, wpływu jej ustaleń na środowisko oraz zaproponowanie rozwiązań mających na celu unikanie, minimalizowanie i kompensowanie ewentualnych niekorzystnych oddziaływań środowiskowych. Miejski Obszar Funkcjonalny Torunia obejmuje teren wszystkich gmin z powiatów: aleksandrowskiego, chełmińskiego, golubsko-dobrzyńskiego, toruńskiego oraz miasta Torunia. W celu nawiązania współpracy na rzecz integracji społeczno-gospodarczej MOFT gminy z powyższego obszaru utworzyły Stowarzyszenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia. Powołanie stowarzyszenia umożliwi realizację założeń polityki terytorialnej w latach 2021-2027 oraz pozyskiwanie na ten cel środków wspólnotowych. Narzędziem do wspólnego realizowania polityki terytorialnej, na podstawie którego możliwe będzie uzyskanie wsparcia finansowego w perspektywie finansowej Unii Europejskiej 2021-2027, jest Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) są instrumentem wspierającym rozwój terytorialny i promującym partnerski model współpracy między jednostkami samorządu terytorialnego w miejskim obszarze funkcjonalnym. Celem wdrażania instrumentu ZIT jest budowanie partnerstwa i współpracy w ramach obszaru funkcjonalnego, rozwój kompetencji samorządu terytorialnego w zakresie przygotowania i wdrażania strategii, a także wspieranie w realizacji projektów i zdolności do pozyskania środków z różnych źródeł. Opinie, spostrzeżenia i uwagi do treści Strategii ZIT można przesyłać na formularzu konsultacyjnym w okresie od 18 grudnia 2023 r. do 22 stycznia 2024 r. Wszystkie dokumenty dostępne są na stronie internetowej www.zit-torun.pl lub na stronie www.chelmza.pl. Ponadto wnioski można będzie zgłaszać również w trakcie zaplanowanych spotkań otwartych, które odbędą się w dniach 15-19 stycznia 2024 r. Szczegółowe informacje na temat harmonogramu i miejsc spotkań znajdują się w obwieszczeniu o przystąpieniu do konsultacji, które umieszczono na stronach internetowych www.chelmza.pl.

„Mądry Mikołajek” – profilaktyczne spotkanie świąteczne !

Pod takim hasłem przebiegało spotkanie 6 grudnia 2023 roku w Środowiskowym Centrum Aktywności w Chełmży. Wyjątkowy gość – Święty Mikołaj odwiedził dzieci i obdarował ich prezentami! Spotkanie zostało uświetnione występem dzieci z Przedszkola Miejskiego Nr 2 w Chełmży. Serdeczne podziękowania należą się samym wykonawcom, którzy pięknie zaśpiewali o świętach i wspaniałym gościu z Laponii, a także Paniom przedszkolankom, które przygotowywały z nimi wspólnie to przedstawienie. W imieniu władz miasta życzenia świąteczne dla dzieci i ich rodziców przekazał burmistrz Jerzy Czerwiński. Na spotkaniu było gwarnie i wesoło, animator prowadził zabawy z dziećmi, były konkursy z nagrodami, najmłodszy chętnie w nich brał udział, powodzeniem także cieszyły się tańce. Dużą niespodzianką były odwiedziny Olafa z Krainy Lodu, dzieci chętnie robiły sobie z nim zdjęcia. Animacje dla dzieci przygotowała Fundacja Akademii Rozwoju Anna Kruszyk. W świąteczny nastrój wprowadziło wszystkich uczestników wspólne śpiewanie kolęd, przy profesjonalnym akompaniamencie zespołu muzycznego - BEJMAproject. Mikołajki były okazją także do promowania zdrowego stylu życia, bez alkoholu. Miała również miejsce krótka prelekcja pn. „Strach ma wielkie oczy”, było też stoisko z ulotkami z zakresu profilaktyki uzależnień. Organizatorem spotkania był MOPS w Chełmży oraz Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

ŚWIĄTECZNIE W „KLUBIE OTWARTYCH DRZWI”!

Panie z „Klubu otwartych drzwi” pracownicy przygotowały się do Świąt Bożego Narodzenia. Klub seniora już od dłuższego czasu działa przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Chełmży i jest on odpowiedzią na zapotrzebowanie wśród lokalnej społeczności na taki rodzaj działalności, a także stanowi kontynuację wcześniej prowadzonego Klubu seniora w ramach wsparcia unijnego. Zajęcia odbywają się dwa razy w tygodniu w Środowiskowym Centrum Aktywności w Chełmży.

Praca w Klubie przebiegała etapami, najpierw klubowiczki przygotowały pięknie ozdobione kartki świąteczne w związku z konkursem ogłoszonym przez Lokalną Grupę Działania „Ziemia Gotyku” z siedzibą w Łysomicach. Następnie piekły pierniczki, samodzielnie wszystko przygotowując, wykrawając foremkami różnorodne figurki. Środowiskowe Centrum Aktywności wyposażone jest w nowoczesną kuchnię i można w niej przygotowywać różne smakołyki. Często w niej odbywają się warsztaty kulinarne. Zapach pieczonych pierniczków rozniósł się po wszystkich pomieszczeniach i wprowadzał wszystkich w świąteczny klimat.

Panie odwiedził oczywiście Św. Mikołaj z prezentami. Okazało się, że wszystkie były grzeczne, dostały więc do kawki świąteczny kubek i słodkości.

Na zakończenie przedświątecznej aktywności trzeba wspomnieć o warsztatach, które miały miejsce także w Środowiskowym Centrum Aktywności. Organizatorem warsztatów była LGD Ziemia Gotyku, która przygotowywała je w nagrodę dla uczestników konkursu na kartki bożonarodzeniowe. Uczestnicy konkursu pn. „Tradycja Świąt Bożego Narodzenia” w trakcie warsztatów przygotowali stroiki na stół wigilijny. Był to fajnie spędzony czas w przemiłym gronie.

„CICHA NOC, ŚWIĘTA NOC....”

Długoletnią tradycją Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży jest organizowanie Wigilii dla Samotnych. 21 grudnia w Środowiskowym Centrum Aktywności w Chełmży władze miasta zasiadły z zaproszonymi gośćmi do wspólnego świętowania. Ksiądz Jacek złożył serdeczne życzenia z okazji nadchodzących Świąt Bożego Narodzenia, z głębokim przesłaniem nadziei płynącej z narodzin Jezusa, przeczytał fragment z Biblii oraz zaintonował kolędy, wprowadzając wszystkich w świąteczny nastrój. W imieniu władz miasta życzenia bożonarodzeniowe przekazał burmistrz Jerzy Czerwiński, nie zabrakło w nich słów o miłości, przyjaźni, zadumy o bliskich, których już nie ma oraz o tak ważnej kwestii, jak pokój na świecie. Dopełnieniem spotkania było dzielenie się opłatkiem, który jest symbolem pojednania i przebaczenia. Wszyscy uczestnicy Wigilii dostali prezenty w postaci produktów żywnościowych oraz życzenia świąteczne od burmistrza miasta i kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży.

Świąteczny nastrój w placówkach oświatowych

Okres Świąt Bożego Narodzenia należy do ulubionych przez dzieci i uczniów. W tym niezwykłym czasie we wszystkich placówkach oświatowych odbywają się uroczystości gwiazdkowe, dzieci przygotowują jasełka, kolę-

dy, pastorałki, wiersze i piosenki o tematyce bożonarodzeniowej, a w uroczystościach uczestniczą rodziny, by wspólnie przeżywać radość zbliżających się Świąt. Ogromne zaangażowanie małych aktorów, dostarczyło obecnym wielu wzruszeń, natomiast dzieci miały możliwość uczestniczenia w tradycji, a także zaprezentowania swoich umiejętności artystycznych. Do tradycji Przedszkola Miejskiego nr 1 należy organizowanie uroczystości bożonarodzeniowej, na którą zapraszani są przedstawiciele władz oraz instytucji współpracujących z placówką. Zaproszeni to: Jerzy Czerwiński burmistrz Chełmży, Marek Kuffel zastępca burmistrza, Małgorzata Polikowska wiceprzewodnicząca Rady Miejskiej Chełmży i Artur Stankiewicz dyrektor Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chełmży. Publiczność po raz kolejny mogła przeżyć historię Marii i Józefa, świąteczna scenografia wprowadziła wszystkich w szczególnie radosny nastrój, a mali aktorzy we wspaniałych strojach godnie prezentowali swoje role.

Fot. Przedszkole Miejskie nr 1 w Chełmży

Fot. Szkoła Podstawowa nr 2 w Chełmży

„Leśne skrzaty z chełmżyńskiej wiaty”

Program „Leśne skrzaty z chełmżyńskiej wiaty” przeznaczony jest dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 3 w Chełmży, który powstał na potrzeby konkursu „Klasa z drewna”. Aby podnieść atrakcyjność zagadnień, zajęcia będą prowadzone w terenie. Samodzielne wykonywanie prostych doświadczeń, prowadzenie ogródków, obser-

wacja i formułowanie wniosków pomoże zainteresować uczniów przebiegiem całego procesu, umożliwi i ułatwi zapamiętanie wiadomości związanych z pracą leśnika i zrównoważoną gospodarką leśną.

Cele programu jest:

1. Upowszechnianie wśród uczniów wiedzy o środowisku leśnym i zrównoważonej gospodarce leśnej.
2. Podnoszenie świadomości w zakresie racjonalnego i odpowiedzialnego korzystania z wszystkich funkcji lasu.
3. Budowanie zaufania do funkcji leśników.
4. Rozwijanie zainteresowań przyrodniczych.
5. Uczestniczenie w bezpośrednich obserwacjach i kontaktach z przyrodą.
6. Budzenie przyjaznego stosunku do roślin i zwierząt poprzez kształtowanie właściwych postaw i zachowań.

Mała książka - wielki człowiek

W ramach ogólnopolskiej kampanii „Mała książka - wielki człowiek” pierwszoklasiści Szkoły Podstawowej nr 5 otrzymali wyprawki czytelnicze sfinansowane przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W tym roku jest to książka Justyny Bednarek pt. „Wnuczka antykwariusza”. Dla rodziców pierwszaków do wyprawki dołączony jest poradnik „Kochasz? Czytaj razem z dzieckiem !”.

Fot. Szkoła Podstawowa nr 5 w Chełmży

Sekretarz Miasta mgr Janusz Wilczyński

Odznaki dla kryminalnych

Podczas XI Chełmżyńskiego Spotkania z Kryminałem przeżywaliśmy prapremierę najnowszej powieści Roberta Małeckiego pt. „Zrost”. Wydarzenie stało się okazją do wręczenia bohaterom wieczoru - Robertowi Małeckiemu właśnie i inicjatorowi imprezy Dariuszowi Łubkowskiemu **Odznak Honorowych za Zasługi dla Powiatu Toruńskiego**. Małecki, otrzymując nagrodę z rąk starosty Marka Olszewskiego i przewodniczącego Rady Powiatu Pawła Polikowskiego usłyszał, że w swoich powieściach promuje powiat toruński, opisując w prawie każdej swojej książce różne jego zakątki. Dzięki bogatym i oddającym rzeczywistość opisom czytelnicy z całej Polski poznali nie tylko Chełmżę, ale także Lubicz Górny, Brzozówkę, Łubiankę, Górsk czy Łysomice. Starosta pochwalił też pisarza za wyjątkową, rzadką u autorów gatunkowych dbałość o język polski.

Dla Dariusz Łubkowskiego odznaczenie było podziękowaniem za kilkunastoletnią działalność na rzecz Chełmży i jej mieszkańców. Dzięki jego społecznej działalności w kalendarz wydarzeń kulturalnych miasta na stałe wpisało się kilka imprez. Niekwestionowane są jego zasługi również dla promocji powiatu, gdyż na wydarzenia przyjeżdżają goście z całej Polski, a nawet spoza kraju - rekordziści pokonywali nawet kilkaset kilometrów, by uczestniczyć w imprezach organizowanych przez laureata Odznaki.

A oto więcej informacji o dokonaniach laureatów:

Robert Małecki to politolog, filozof i dziennikarz, przede wszystkim jednak jeden z najlepszych autorów powieści kryminalnych.

Małecki jest laureatem Nagrody Wielkiego Kalibru oraz nagrody Kryminalnej Piły za „Skazę”, a także Nagrody Czytelników Wielkiego Kalibru za „Wadę” – obie powieści z chełmżyńskiego cyklu z komisa-

rzem Bernardem Grossem. Serca czytelników zdobył świetnie skonstruowaną, mroczną i wciągającą do ostatniej strony trylogią z dziennikarzem Markiem Benerem („Najgorsze dopiero nadejdzie”, „Porzuć swój strach”, „Koszmary zasną ostatnie”). Znakomicie zostały przyjęte również jego thrillery: „Żałobnica”, „Zmora”, „Wstyd” i „Najśabsze Ogniwo”, za które otrzymał wyróżnienie jury Nagrody Kryminalnej Piły. Jego powieści: „Wada”, „Zadra” i „Zmora” oraz „Wiatrołomy” (powieść rozpoczynająca nowy cykl o policjantach z Archiwum X) były nominowane do nagrody Książka Roku serwisu LubiMyczytac.pl, przyznawanej w największym plebiscycie czytelnicznym w Polsce. W 2023 roku nakładem Wydawnictwa Literackiego ukazały się jego dwie nowe powieści: „Urwisko” (drugi tom o Archiwum X) oraz „Zrost” (czwarta część rozgrywającej się w Chełmży serii kryminalnej z komisarzem Grossem). Najnowszy ranking wypożyczeń Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chełmży pokazał, że Robert Małecki zgarnął siedem pierwszych miejsc (!) w zestawieniu na najpoczytniejsze książki biblioteki. Swoje doświadczenie literackie pisarz wykorzystuje jako nauczyciel kreatywnego pisania.

Dariusz Łubkowski zastąpił na lokalnym rynku wydawniczym jako autor bajek i wierszy dla dzieci, w tym dwóch serii: „Przygody świetlika Edzia” oraz „Dasti i przyjaciele”. Seria o świetliku została przetłumaczona i wydana w języku ukraińskim. Debiutował w 2012 roku książeczką „Wierszyki o zwierzętach”. Pisze również książki historyczne, legendy oraz przewodniki związane z miastem i regionem, w którym mieszka. Osobną sferą działalności pisarskiej Łubkowskiego jest tworzenie opowiadań kryminalnych, z których kilka zostało zamieszczonych w magazynach i na portalach internetowych. Od kilkunastu lat współpracuje z lokalnym czasopismem „Głos Chełmżyński”. Publikował także m.in. w miesięczniku „Poznaj Swój Kraj” oraz *Magazynie HISTERIA*. Jest pomysłodawcą i współorganizatorem „Chełmżyńskich Spotkań z Kryminałem” oraz „Spacerów śladami komisarza Bernarda Grossa”. Organizował również wydarzenia w ramach akcji „Cała Polska Czyta Dzieciom” oraz zainicjowaną przez Instytut Pamięci Narodowej akcję „Patroni naszych ulic”. W 2018 roku za zasługi w działalności społecznej oraz wkład w rozwój kultury został odznaczony przez Prezydenta RP Brązowym Krzyżem Zasługi.

Alina Brzozowska

Wieczór o zapachu Indii

W szwach dosłownie pękła czytelnia Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej podczas spotkania z Joanną i Marcinem Murawskimi pt. „Moje Indie”. Impreza to podzwonne trzech wypraw tej pary do Indii oraz próba podzielenia się z publicznością najistotniejszymi wrażeniami, przemyśleniami, zaprezentowanie ciekawostek i rzeczy niezwykłych. A był to czwarty wieczór zorganizowany w ramach akcji antyalkoholowej „Trzeźwym okiem widać więcej”. Jakie są Indie widziane okiem zaproszonych gości? Pani Joasia stwierdziła, że przez pierwsze dni umysł nie współpracuje... Tak wszystko jest niewiarygodnie inne. Indie zaskakują na każdym kroku. Obłudnie pachną, toną w kolorach. Ale i w hałasie. Dostarczają chwil zachwyty, wzruszają do łez, budzą zdumienie, a czasem wściekłość i poczucie niezgody na zastaną rzeczywistość. Bo na ulicach siedzą biedni, często bardzo schorowani ludzie, utrzymujący się z jałmużny. Bo obok nich pełno chorych bezpańskich psów, których los nie robi na nikim żadnego wrażenia. Bo widok wygłodzonych dzieci, które o batonika potrafią stoczyć regularną, bezpardonową walkę, łamie serce.

- Wobec tak potężnej biedy nie wiadomo, jak się zachować – opowiadała Joanna. – Chcieliśmy pomóc,

a efekt tego był przerażający. Dopiero potem, m.in. za sprawą Marka Marczuka, Polaka od lat prowadzącego działalność charytatywną w Indiach, dowiedzieliśmy się nieco, jak postępować.

Podróżnicy przekonali się także, co znaczy wynajęcie w Indiach tani apartament. Krótco tam zabawili. Jeżeli jaszczurki biegające po ścianach nie robią wrażenia, to coś wyglądające na karalucha, ale wielkości pięści i tupiące po posadzce, na pewno odbiera pewność siebie. Otwór w podłodze jako toaleta też.

Pan Marcin, na co dzień instruktor jazdy, nie mógł uwierzyć własnym oczom, gdy znaleźli się w samochodzie na ulicach Kalkuty. Tego co się tam działo, nie można było zrozumieć, trzeba było zaakceptować i zawierzyć doświadczeniu hinduskiego kierowcy. Turystom może w tym pomóc ołtarzyk znajdujący się w prawie każdym indyjskim aucie. Trzeba się również nastawić na dominację sygnalizacji dźwiękowej, ale niekoniecznie poznać jej znaczenie.

- Na ulicach jeździ właściwie wszystko – mówił Marcin. – I w ogóle ma się wrażenie, że Hindusi bez przerwy wszystko gdzieś przewożą.

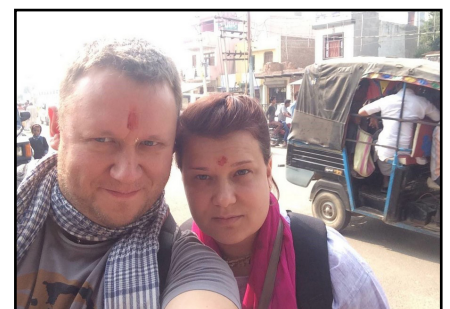
Zewsząd też czyhają małpy... Małpy są wszędzie i nie byłoby nic strasznego w tym fakcie, gdyby nie to, że one kradną! Wszystko, co się da, co

jest trzymane przez turystów niewystarczająco blisko ciała, bez nadzoru. Okulary, portfele, telefony, reklamówki z jedzeniem. Czasem oddają swoje łupy, przekupione bananem. Trzeba być jednak przygotowanym na taką transakcję wymienną. Takie bestie!

Jedzenie natomiast, zwłaszcza na ulicy, jest wyzwaniem. Bo zachowując nawet największą ostrożność, można paść ofiarą np. „lodów śmierci”, które ze smakiem spożywają Hindusi, jednak dla przybyszów spoza kraju kończy się zazwyczaj fatalnie – trwającym kilka dni rozstrojem żołądka.

Ale wrażenie zatrzymanego czasu ma też dobre odstony. Ludzie w Indiach ze sobą rozmawiają. Społeczność lokalna zna się doskonale, jej członkowie pomagają sobie wzajemnie, są życzliwi. I potrafią przekonać europejskiego turystę, że niekoniecznie trzeba zwiedzać Tadž Mahal. U nich się tyle dzieje i też można znaleźć niezwykle atrakcje. Z czego skwapliwie korzystali Marcin i Joasia. I do dziś korzystają także z oryginalnych hinduskich receptur, według których przygotowują niezwykle potrawy. Próbkę ich oryginalnego smaku publiczność miała okazję poznać po spotkaniu, podczas poczęstunku. Dlatego ten wieczór miał też swój urzekający zapach.

Alina Brzozowska

Styczniowy koron blask

Tegoroczne obchody Święta Objawienia Pańskiego, zwanego popularnie Świętem Trzech Króli, nie mogły się odbyć bez konkursu na najpiękniejszą koronę. Korona - symbol władzy królewskiej - kojarzy się jako przedmiot wykonany z kosztownych kruszców i bogato zdobiony drogimi kamieniami. Dlatego jest bardzo wdzięcznym przedmiotem do wykonania, gdyż pobudza wyobraźnię

i daje wiele możliwości artystycznego wyżycia się dla dzieci i młodzieży. Konkurs jak zawsze zorganizowała

parafia pw. Św. Mikołaja Biskupa w Chełmży, stowarzyszenie Tumska 14 oraz Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna.

58 koron to tyleż pomysłów, co inspiracji. I komponentów do ozdabiania: było sztuczne futerko, makaron, cekiny, pióra i plastikowe klejnoty. Ale jak zawsze o przyznaniu wyróżnień decydowała samodzielność zrealizowania projektu. Organizatorka i główna jurorka Katarzyna Leśniak mówi, że często te najładniejsze korony pozostawały bez nagrody, ponieważ zarówno pomysł jak i jakość wykonania wskazywały, że nie mogło tego zrobić dziecko. Oczywiście z drugiej strony bez wsparcia i pomocy rodziców też niewiele by się udało.

Wzorem lat ubiegłych przyznano nagrody w czterech kategoriach wiekowych:

Przedszkola i grupy „0”

I miejsce - **Igor Miłosz**, II miejsce - **Marianna Kielak**, III miejsce - **Lena Boguszewska**.

Klasy 1-3

I miejsce - **Laura Januszewska**, II miejsce - **Magdalena Wilk**, III miejsce - **Filip Fiałkowski**.

Klasy 4-6

I miejsce - **Zofia Grugel**, II miejsce - **Patryk Moskal**, III miejsce - **Paweł Murawski**.

Klasy 7-8

I miejsce - **Wiktoria Szczygłowska**.

Wyróżnienia:

Zuzanna Chmiel, Aniela Loba.

Gratulacje!

MODEL WIEŻY CIŚNIEŃ

Pomysł powstania tego modelu zrodził się podczas IV Chełmżyńskiego Festiwalu Modelarskiego, który po raz pierwszy odbywał się w Hali Widowiskowo-Sportowej. Uczestnicy startujący w tym festiwalu zwrócili uwagę na znajdującą się w pobliżu piękną neogotycką wieżę ciśnień i stwierdzili, że chętnie skleiliby model tego obiektu.

Z inicjatywy Marka Wantowskiego, instruktora modelarstwa z Chełmży, rozpoczęto starania opracowania modelu wieży, który mogliby wykonywać modelarze. Nie było to proste zadanie chociażby dlatego, że trzeba było znaleźć projektanta, który by wykonał model w odpowiedniej jakości. W roku 2023 udało się zrealizować marzenia modelarzy i powstał kartonowy model wieży ciśnień w skali 1:150. Sfinalizowanie projektu było możliwe dzięki wsparciu finansowemu Urzędu Miasta Chełmża.

Ekspozycja modelu na konkursach modelarskich rozstawi miasto i być może zachęci do jego zwiedzania i podziwiania innych zabytków naszej pięknej Chełmży. Dlatego to niewątpliwie promocja chełmżyńskiego zabytku zarówno w Polsce, jak i poza granicami kraju.

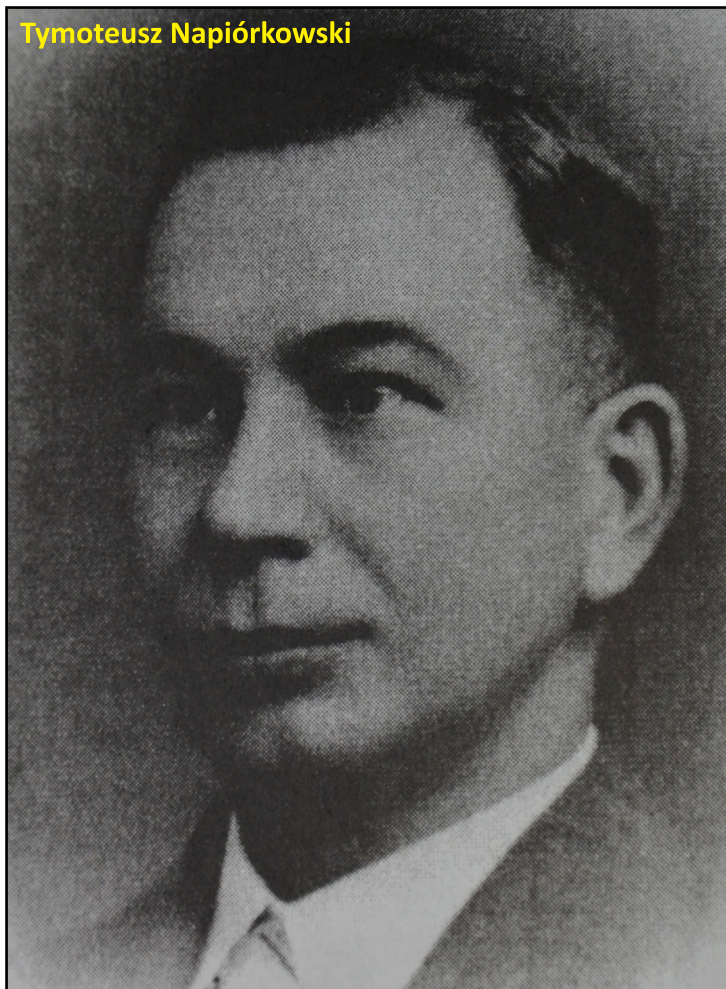
Pierwszy model (na zdjęciu) wykonał Marek Wantowski.

ORSZAK TRZECH KRÓLI

Tymoteusz Marian Napiórkowski (1895 - 1960) - doktor medycyny, lekarz miejski i szkolny

Tymoteusz Napiórkowski

Urodził się 24 marca 1895 r. w Chełmży jako syn mistrza stolarskiego Mariana Napiórkowskiego i Marianny z domu Krużyńskiej. Od 6 do 12 roku życia uczęszczał do miejscowej Powszechnej Szkoły Chłopców. Następnie kontynuował naukę w gimnazjach w Chełmży, Bydgoszczy i Toruniu, gdzie uzyskał świadectwo dojrzałości. Dalszą edukację przezwalała I wojna światowa. Napiórkowski otrzymał powołanie do wojska w 1916 r. i został wysłany na wojnę. Na froncie przebywał do 1918 r. Po zakończeniu działań wojennych podjął dalszą naukę. Zainteresowała go medycyna. Wyższe wykształcenie zdobył na Wydziale Medycyny przy Uniwersytecie we Wrocławiu. Studia zakończył państwowym egzaminem lekarskim w 1923 r.

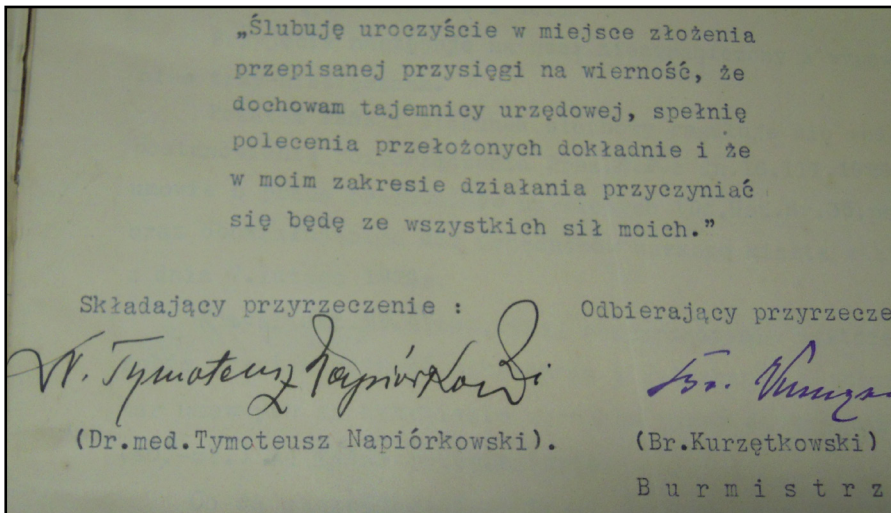
W celu dalszego zdobywania umiejętności lekarskich pracował od początku 1924 do końca 1925 r. jako lekarz asystent w szpitalu miejskim w Grudziądzu. Podczas praktyki asystenckiej przygotował się do egzaminu nostryfikacyjnego, który zdał w lipcu 1925 r., otrzymując „dyplom doktora wszech nauk lekarskich”. Egzamin doktorski Tymoteusz Napiórkowski zdał 1 lipca 1925 r. na Uniwersytecie w Poznaniu. Tytuł doktorski Napiórkowskiemu nadali: Stanisław Dobrzycki - doktor nauk humanistycznych, profesor zwyczajny literatury polskiej, rektor Uniwersytetu Poznańskiego, Edward Niezabitowski - doktor nauk medycznych, profesor zwyczajny biologii ogólnej, dziekan Wydziału Medycznego i Paweł Gantkowski - doktor nauk

medycznych, profesor honoris causa zdrowia publicznego i profesor nadzwyczajny higieny, promotor Napiórkowskiego ustanowiony zgodnie z obowiązującym zwyczajem. Natomiast 12 października 1925 r. dekretem ministra spraw wewnętrznych uzyskał uprawnienie do wykonywania praktyki lekarskiej w państwie polskim.

Praktykę lekarską rozpoczął 7 grudnia 1925 r. w Chełmży, gdzie mieszkał. W 1928 r. zaoferowano mu posadę kierownika Powiatowej Kasy Chorych. Napiórkowski objął nadzór nad Zakładem Wodolecznictwa i Elektroterapii, a w końcu 1928 r. – stanowisko lekarza zaufania Kasy Chorych, pełniącego funkcję lekarza naczelnego. To stanowisko zajmował do 31 marca 1932 r. Poza tym od 1928 do 1939 r. był lekarzem szkolnym Państwowego Gimnazjum Humanistycznego w Chełmży.

Tymoteusza Napiórkowskiego zatrudniono od 1 czerwca 1932 r. jako kontraktowego pracownika na stanowisku lekarza miejskiego. Zdecydowała o tym specjalna komisja złożona z członków Kolegium Magistratu, w której skład wchodził m.in.: starszy radca Bolesław Dziegielewski oraz burmistrz Bronisław Kurzętkowski. Na posiedzeniu komisja zapoznała się z ofertami pięciu lekarzy ubiegających się o posadę lekarza miejskiego. Wśród nich była również kandydatura dr. Tymoteusza Napiórkowskiego, która okazała się najlepsza.

W specjalnie sporządzonej umowie określono wyraźnie warunki i obowiązki nowego lekarza miejskiego. Do obowiązków Tymoteusza Napiórkowskiego należało: leczenie ubogich, bezrobotnych, urzędników etatowych magistratu i administracji, zakładów miejskich, badanie dzieci ze szkół powszechnych, nadzór nad Stacją Opieki nad

Tekst ślubowania złożonego przez dr. Tymoteusza Napiórkowskiego z jego własnoręcznym podpisem

Matką i Dzieckiem, opracowywanie spraw dotyczących higieny społecznej, walki z chorobami zakaźnymi i społecznymi oraz kontrola przewozu zwłok, nadzór nad walką z nierządami, chorobami wenerycznymi i alkoholizmem, kontrola nad dezynfekcją i obrotem farbami i truciznami, uczestnictwo w komisji do spraw sanitarnych, a także poświęcanie dwóch godzin dziennie na dyżur w ratuszu miejskim. Poza tym pozwolono doktorowi na prowadzenie wolnej praktyki poza obowiązującymi godzinami pracy na stanowisku lekarza miejskiego. Z publikacji Marian Łysiaka pt. „Szkice biograficzne wojennego pokolenia lekarzy toruńskich” wynika, że Tymoteusz Napiórkowski pełnił prywatną praktykę lekarską w Toruniu, gdzie zamieszkał po wojnie. Wsparty finansowo przez rodziców zakupił w Toruniu dwie kamienice: przy ul. Bydgoskiej 22 i ul. Słowackiego 41. Posiadał również kamienicę w Grudziądzu.

Dr Tymoteusz Napiórkowski, zanim objął funkcję lekarza miejskiego, 15 czerwca 1932 r. przed Kolegium Magistratu w Chełmży złożył przysięgę o następującej treści: „Ślubuję uroczyście w miejsce złożenia przepisanej przysięgi na wierność, że dochowam tajemnicy urzędowej, spełnię polecenia przełożonych dokładnie i że w moim zakresie działania przyczyniać się będę ze wszystkich sił moich”.

Zatrudnienie dr. Napiórkowskiego na stanowisku lekarza miejskiego przez chełmżyński magistrat uzyskało również akceptację Izby Wojewódzkiej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Tymoteusz Napiórkowski uczęszczał na kurs obrony przeciwgazowej (gazoznawstwo i ratownictwo przeciwgazowe) zorganizowany przez Towarzystwo Lekarskie od 24 do 31 listopada 1932 r. W 1935 r. przeszedł również kurs dla kierowników ośrodków zdrowia w Warszawie, który trwał od 28 marca do 18 kwietnia. Na to szkolenie został wydelegowany przez lekarza powiatowego przy starostwie w Toruniu. Posiadał także świadectwo odbytego kursu dla metod badań bakteriologiczno-higienicznych.

Jako lekarz prowadził walkę z nadmiernym pijaństwem i alkoholizmem. W 1931 r. wszedł w skład honorowego komitetu organizacyjnego wystawy antyalkoholowej, sprowadzonej specjalnie z Poznania, która odbywała się od 13 do 20 września. Uroczyste otwarcie ekspozycji nastąpiło w auli Szkoły Wydziałowej.

Dr. Napiórkowskiego powoływano jako biegłego do sądu. Tak było m.in. w 1927 r., gdy rozpatrywano sprawę chełmżanki Heleny Bajerskiej, która zamordowała swoje nowo narodzone dziecko i ukryła je w szafie. Dr Napiórkowski stwierdził

wówczas, że przyczyną śmierci noworodka był głód.

W 1929 r. Tymoteusza Napiórkowskiego zaproszono jako jednego z gości honorowych na uroczystość otwarcia stacji sanitarnej w pobliskim Sławkowie.

Dr Napiórkowski lubił podróżować po Europie i jako jeden z niewielu Polaków znalazł się na pokładzie pierwszego pociągu rajdowego, który wyruszył z Warszawy 7 lipca 1934 r. Trasa biegła przez Berlin, Brukselę, Paryż, Marsylię, Cannes, Wenecję, Wiedeń i z powrotem do Warszawy. Prasa pisała wówczas: „Ciekawostką innowacyjną jest specjalny lekarz pociągu, który dysponuje specjalną apteczką”.

W związku ze złym stanem zdrowia Tymoteusz Napiórkowski wystąpił z prośbą o zwolnienie z funkcji lekarza miejskiego z dniem 31 grudnia 1938 r. Kolegium Magistratu pozytywnie rozpatrzyło jego podanie na początku stycznia 1939 r. Nadal wykonywał obowiązki lekarza szkolnego przy chełmżyńskim gimnazjum.

Od początku okupacji hitlerowskiej ukrywał się w podtoruńskich Łysomicach i podobno pasał tam krowy. W czasie pobytu w Łysomicach poznał swoją przyszłą żonę Marię Ciesielską, z którą wziął ślub 26 grudnia 1944 r. Zamieszkał u niej w Toruniu przy ul. Chełmińskiej 12. Małżeństwo było bezdzietne.

Po zakończeniu wojny przejął gabinet lekarski po lekarzu niemieckim Heinrichu Reiderze. Praktykował jako internista. Wkrótce został zatrudniony w toruńskiej Przychodni Rejonowej uruchomionej wówczas przy ul. Mickiewicza 19, a po jej likwidacji objął kierownictwo Przychodni Rejonowej przy ul. Fredry.

Był członkiem Polskiego Towarzystwa Lekarskiego oraz związku zawodowego pracowników służby zdrowia.

Zmarł nagle po drugim zawale serca 11 grudnia 1960 r. Pochowany został w Toruniu na cmentarzu św. Jerzego przy ul. Gałczyńskiego.

Marcin Seroczyński

Sprawozdanie z pracy komisji planowania, budżetu i finansów Rady Miejskiej Chełmży za 2023 rok

Komisja planowania, budżetu i finansów została powołana przez Radę Miejską Chełmży uchwałą nr I/5/18 z dnia 22 listopada 2018 r. w składzie:

- Franciszek Kuczka – przewodniczący komisji,
- Grzegorz Wojtalik – zastępca przewodniczącego,
- Dawid Bocian – członek komisji,
- Janusz Kalinowski - członek komisji,
- Wiesław Wiśniewski - członek komisji.

W okresie sprawozdawczym komisja działała w niezmienionym składzie.

W roku 2023 komisja odbyła 18 posiedzeń, w tym 2 posiedzenia razem z komisją gospodarki miejskiej oraz 5 posiedzeń wspólnie ze wszystkimi komisjami stałymi rady. Jedno spotkanie zorganizowano poza urzędem - 27 listopada 2023 r. komisja odbyła posiedzenie w Powiatowej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Chełmży, w którym uczestniczył burmistrz miasta, dyrektor PiMBP oraz prezes TPCh.

O aktywności członków komisji świadczyła różnicowana frekwencja, która przedstawiała się następująco:

- na 9 posiedzeniach frekwencja wynosiła 100%,
- na 5 posiedzeniach frekwencja wynosiła 80%,
- na 3 posiedzeniach frekwencja wynosiła 60%.

W trakcie pracy komisja omówiła 78 projektów uchwał. Wypracowała stanowiska w sprawie przyjęcia budżetu na rok 2024 oraz w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na lata 2024-2034.

Komisja omówiła następujące tematy z planu pracy:

- opracowanie planu pracy na 2023 rok;
- ocena skuteczności działań burmistrza Miasta Chełmży w pozyskiwaniu środków zewnętrznych,

- w zakresie ściągania podatków w 2022 roku, z uwzględnieniem sytuacji popandemicznej w kraju i sytuacji polityczno-gospodarczej kraju;
- ocena działań burmistrza Miasta Chełmży w zakresie wspierania organizacji pozarządowych w latach 2020-2022;
- ocena wykorzystania finansów miasta w zakresie przebiegu letniego i zimowego utrzymania dróg i wzbogacania terenów zielonych w mieście w 2022 roku;
- ocena działalności burmistrza Miasta Chełmży w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych na działalność inwestycyjną w latach 2018-2022;
- ocena (pod względem finansowym) funkcjonowania Przedszkola Miejskiego nr 2 w Chełmży;
- wypracowanie propozycji do budżetu miasta na 2024 rok – analiza uchwały RM Chełmży z dnia 29 czerwca 2010 r. w zakresie opracowania budżetu miasta;
- ocena organizacji i przebiegu Dni Chełmży w 2023 roku;
- analiza funkcjonowania OSiT w Chełmży pod kątem popularyzowania różnych form turystyki wśród mieszkańców;
- informacja o działalności Towarzystwa Przyjaciół Chełmży pod kątem kształtowania tożsamości samorządowej mieszkańców Chełmży.

Komisja, po omówieniu każdego z powyższych tematów, w konkluzji stwierdzała: „Komisja pozytywnie ocenia pracę burmistrza miasta lub podmiotów mu podległych”.

W lipcu 2023 r. komisja wraz z pozostałymi komisjami stałymi rady przeprowadziła wizję lokalną inwestycji miejskich realizowanych w latach 2022-2023.

Nie zrealizowano tematu zaplanowanego na wrzesień: „Analiza wykonania budżetu za I połowę roku 2023”. Ustawa z dnia 26 stycznia 2023 r. o zmianie ustaw w celu likwidowania zbędnych barier administracyjnych i prawnych, wprowadziła m. in. zmiany w ustawie o finansach publicznych. Został uchylony przepis, na podstawie którego organy wykonawcze jednostek samorządu terytorialnego były zobowiązane do sporządzania i przedstawiania organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego oraz regionalnej izbie obrachunkowej, w terminie do dnia 31 sierpnia każdego roku informacji o przebiegu wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego za pierwsze półrocze.

W zakresie uchwał budżetowych komisja:

- przeprowadziła analizę realizacji budżetu miasta za rok 2022;
- dziewięciokrotnie opiniowała zmiany w budżecie na rok 2023;
- dokonała analizy budżetu miasta za rok 2023 w grudniu, pod kątem dokonania w nim niezbędnych zmian;
- wypracowała propozycje do budżetu miasta na 2024 rok;
- pozytywnie zaopiniowała projekt budżetu miasta na 2024 rok.

Ponadto w trakcie trwania komisji członkowie zgłaszali wnioski i pytania. Odpowiedzi od burmistrza miasta uzyskali na posiedzeniach lub na piśmie po posiedzeniu komisji.

Tryb pracy komisji dostosowany był do możliwości czasowych członków komisji tak, aby praca w komisji nie kolidowała z pracą zawodową.

**Przewodniczący komisji
planowania, budżetu i finansów
Franciszek Kuczka**

WOŚP 2024

WOŚP 2024

